

Liiketoiminnan perustutkinto Tuloksellinen toiminta

Koodi: 106390
Laajuus: 15 osp
Pakollinen

Ammattitaidon osoittamistavat:

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla erilaisissa käytännön työtehtävissä ja selvittäen organisaation toiminnan tuloksellisuutta ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- kuvata organisaation liiketoimintamallin ja kustannusrakenteen
- selvittää toiminnan tuottoja ja kustannuksia
- laskea toimintaa kuvaavia tunnuslukuja kannattavuuden osatekijät huomioiden.

Teema 1	Tehtävänanto	Oppimisen arviointimenetelmät
<p>Yhteiskunnan talouden muodostuminen ja eri toimijoiden roolit:</p> <p>Yhteiskunnan talouden toimijat</p>	<p>Tutkinnonosan tavoite: -ymmärtää yhteiskunnan talouden muodostumisen ja eri toimijoiden roolit</p> <p>Tehtävä: Etsi internetistä tai alan kirjallisuudesta tietoa seuraaviin asioihin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Mitä tarkoittaa kansantaloustiede ja liiketaloustiede sekä miten nämä eroavat toisistaan. 2) Tee kaaviokuva kansantalouden eri sektoreista eli toimijoista. 3) Tutustu talouden toimijoihin ja selvitä niiden tehtävä kansantaloudessa: <ul style="list-style-type: none"> • kotitaloudet • julkinen sektori • yritykset • rahoituslaitokset • ulkomaat 	<p>Tehtävät arvioidaan joko hyväksytty tai täydennä</p>

<p>Yhteiskunnan talouden muodostuminen ja eri toimijoiden roolit</p>	<p>4) Selitä pääpiirteissään miten nämä talouden toimijat ovat vuorovaikutuksessa keskenään eli miten syntyy kansantalouden tulon kiertokulku. 5) Miten kotitalouksien ja yritysten välinen tulon kiertokulku muuttuu, jos</p> <ul style="list-style-type: none"> • kotitaloudet säästävät aiempaa enemmän? • julkisyhteisöt keräävät aiempaa enemmän veroja? • kotitaloudet ostavat ulkomaisia tuotteita? • julkisyhteisöjen menot kasvavat (esim. rakentaminen, tulonsiirrot kotitalouksille, yritystuet kasvavat) • yritysten vienti kasvaa? <p>6) Miten sinä osallistut kansantalouden toimintaan? 7) Listaa kuukauden aikana ostamiasi tavaroita. Mitkä niistä tiedät varmasti olleen Suomessa valmistettu? Listaa myös käyttämäsi palvelut. Mitkä niistä ovat julkisia palveluja?</p>	
<p>Yritysten merkitys kansantaloudelle</p>	<p>Tehtävä: Etsi internetistä tai alan kirjallisuudesta tietoa seuraaviin asioihin:</p> <p>1) Selitä mitä tarkoittaa yritysten luoma arvonlisä. 2) Yritys ostaa puutavaraa 50 eurolla ja valmistaa siitä tuolin, jonka myy 100 eurolla. Kuinka paljon yritys on lisännyt puutavaran arvoa eli luonut arvonlisää? 3) Selitä mitä tarkoittaa bruttokansantuote (BKT). Paljonko Suomen bruttokansantuote on? Paljonko se on asukasta kohden? Mitä se tarkoittaa? 4) Yritykset synnyttävät talouskasvua ja hyvinvointia. Kerro millä tavoin yritykset tätä edesauttavat eli mitkä ovat yrityksen tehtävät kansantaloudessa. 5) Miten julkinen valta pyrkii talouspolitiikallaan luomaan yrityksille hyvät toimintaedellytykset? Miksi?</p>	
<p>Suomen talouden kehitys ja nykytila</p>	<p>TUTUSTU sivustoon "Perustietoja Suomen taloudesta"</p> <p>Tehtävä: Tutustu EK:n internetsivuihin. Lue sivut "Perustietoja Suomen taloudesta" ja sen alisivut "Hinnat, kulutus ja elintaso", "Tuottavuus ja kilpailukyky", "Työllisyys", "Tuotanto ja investoinnit", "Ulkomaankauppa", "Finanssimarkkinat". Pohdi ja vastaa lukemasi perusteella seuraaviin kysymyksiin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mitkä asiat kuvastavat Suomen talouden nykytilaa? 2. Mitkä ovat Suomen talouden suurimmat haasteet? 3. Mitkä ovat olleet Suomen talouden vahvuuksia? 4. Miksi Suomen kaltaisen pienen kansantalouden on tärkeää osallistua ulkomaankauppaan? 	

<p>Euroopan unioni talouden rakentajana</p>	<p>TUTUSTU sivustoihin "Eurooppatiedotus", "EU:n nettomaksajat ja -saajat", videoon "25 vuotta sisämarkkinoita"</p> <p>Tehtävä: Tutustu edellä mainittuihin internetsivuihin. Vastaa niiden pohjalta seuraaviin kysymyksiin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mitkä maat kuuluvat Euroopan Unioniin? 2. Mikä on EU:n väkiluku? Mikä maa on väkiluvultaan isoin valtio? 3. Miksi EU perustettiin? Mikä on sen suurin saavutus ja miten se näkyy tänä päivänä? 4. Mitä tarkoittaa Schengen? 5. Mitä tarkoittaa euroalue? 6. Onko muita maita tai alueita, joissa käytetään euroa? 7. Kuinka paljon EU-jäsenyys maksaa Suomelle? Miten Suomen nettomaksu muodostuu? Kerro esimerkkivaltioita, jotka ovat EU:n nettomaksajia ja mitkä taas nettosaajia? 8. Mitkä ovat EU:n keskeiset tehtävät? 9. Mitkä ovat EU:n toimielimet ja niiden tehtävät? 10. Mikä on EU:n tärkein päätöksentekuelin ja miten se toimii? 11. Mitä tarkoittaa Meppi? 12. Kerro muutama EU:n perussopimus, niiden merkitys ja solmimispäivämäärä. 13. Mitkä maat ovat pyrkimässä EU:n jäseniksi? Minkälaisia jäsenyysedellytyksiä hakijamailta edellytetään? 14. Onko EU:sta eroaminen mahdollista? Miten se voisi tapahtua? Mitä tarkoittaa Brexit 15. Miten EU tukee suomalaista maataloutta? 16. Miten EU tukee suomalaisia yrityksiä? 	
--	--	--

Teema 2	Tehtävänanto	Oppimisen arviointimenetelmät
<p>Organisaation liiketoimintamalli, perusprosessit sekä niiden väliset yhteydet:</p> <p>Yritystoiminta</p>	<p>Tutkinnonosan tavoite: -esittää oman yksikkönsä tai organisaationsa perusprosessit ja niiden väliset yhteydet</p> <p>Tehtävä: Etsi internetistä ja kirjasta tietoa yritystoiminnasta.</p> <p>1. Kirjoita tiivistelmä, jossa käsittelet mm. seuraavia asioita: -yritystoiminnan määritelmä -yrittäjä -mitä yrittäjä panostaa yritykseensä -mitä yrittäjä yritykseltään saa -sidosryhmät -kunkin sidosryhmän ja yrityksen välinen vuorovaikutus (panos-vastike eli mitä yritys saa sidosryhmältään ja mitä sidosryhmä saa yritykseltä)</p> <p>2. Ota esimerkkiyritys, esim. työpaikkasi tai työssäoppimispaikkasi. Mieti ja nimeä kohdan 1. asioita tämän yrityksen kannalta. Voit myös haastatella yrittäjää: -yrittäjä ja yritys -yrityksen sidosryhmät -kunkin sidosryhmän ja yrityksen välinen vuorovaikutus (panos-vastike)</p> <p>3. Mitä a) kaupan alan yrityksiä, b) palvelualan yrityksiä, c) valmistustoimintaa harjoittavia yrityksiä tiedät?</p> <p>4. Etsi kahden yrityksen toimialaluokitus (ytj.fi).</p>	<p>Tehtävät arvioidaan joko hyväksytty tai täydennä</p>

<p>Yritysten toimintaperiaate</p>	<p>Tehtävä:</p> <ol style="list-style-type: none"> Etsi tietoa internetistä ja vastaa seuraaviin kysymyksiin: <ol style="list-style-type: none"> Miten yritykset saavat pääomaa toimintaansa varten? Miksi yritykset tarvitsevat tuotannontekijöitä? Mitä tuotannontekijöitä yritykset tarvitsevat? Mitä ovat tuotteet? Kenelle tuotteet myydään? Käy läpi lopussa olevan "Liiketoimintamallin ydinkohdat" sekä sivusto "Arvolupaus 10 esimerkkiä" <ol style="list-style-type: none"> Keksi yritys ja sille arvolupaus mallin mukaan. Tutki eri yritysten internetsivuja ja etsi liiketoimintamallin kohtiin vastauksia, laita aina muistiin, mikä yritys kyseessä TAI vaihtoehtoisesti voit haastatella jotain yrittäjää, esim. työssäoppimispaikkasi tai oppisopimustyöpaikkasi yrittäjää/omistajaa. Selvitä jonkin yrityksen ydintoiminnot, miten ne on organisoitu, minkälaisia osastoja ja työtehtäviä niihin kuuluu. Selvitä lisäksi mitä tukitoimintoja eli yrityksen ulkopuolella hoidettavia toimintoja yritys tarvitsee. Minkälaisin vaihtoehtoisin tavoin yrityksen taloushallinto voidaan järjestää? 	<p>Tehtävät arvioidaan joko hyväksytty tai täydennä</p>
<p>Yrityksen talousprosessi</p>	<p>Tehtävä:</p> <ol style="list-style-type: none"> Täydennä lopussa oleva "Yrityksen talousprosessi" -kaavio kirjoittamalla tehtävässä annetut sanat oikeisiin kohtiin (esim. eri markkinat, prosessit ja vaihdannan kohteet). Etsi internetistä jokin yritys tai haastattele jonkin yrityksen, esim. työssäoppimispaikkasi tai oppisopimustyöpaikkasi yrittäjää/omistajaa talousprosessista. Selvitä ja nimeä konkreettisin asioin, mitkä ovat kyseisen yrityksen tuotannontekijämarkkinat, suoritemarkkinat, rahoitusmarkkinat, reaali prosessi, rahaprosessi, ostot, myynnit, kassastamaksut, kassaanmaksut, pääoman sijoitukset, pääoman palautukset, korot ja voitonjaot. 	

YRITYKSEN LIIKETOIMINTAMALLI

YRITYKSEN NIMI, YRITYSMUOTO, OMISTAJA(T), TOIMIALA, YHTEYSTIEDOT

Liiketoimintamalli ja sen osa-alueet Osterwalder ja Pigneurin (2010) mukaan

Lähde: VOIMAKAS: Puutarha-alan liiketoimintamalli-innovaatioita etsimässä

(<https://centreforcollaborativeresearch.blogspot.com/2015/07/voimakas-puutarha-alan.html?view=flipcard>)

Arvolupaus ja toiminta-ajatus

-mikä tuote tai palvelu on, kenelle se on tarkoitettu ja mikä sen asiakkaalle tuottama arvo on

Asiakkaat

-yrityksen asiakassegmentit, mitä asiakastarpeita yritys tyydyttää, millaisia tuote- ja palveluyhdistelmiä kullekin asiakasryhmälle tarjotaan, tärkeimmät asiakkaat

Yrityksen sidosryhmät ja yhteistyökumppanit

-yrityksen sidosryhmät ja niiden panos-vastike -suhde yrityksen kanssa, esim. tavarantoimittajat

Asiakkaan kohtaaminen

-asiakaspalveluprosessi, onko henkilökohtaista palvelua, itsepalvelua, räätälöityä palvelua, automatisoitua palvelua, verkossa tapahtuvaa palvelua, kivijalkakauppa, yhteistyökumppanien jakelutiet

Yrityksen ydintoiminnot ja tukitoiminnot, tärkeimmät prosessit

-onko yritys kauppa, valmistusyritys, palveluyritys tai näiden yhdistelmä

-hankinta, tuotanto, asiakaspalvelu ja myynti, viestintä ja markkinointi, taloushallinto, it, johto, tuotekehitys

-tukitoiminnot: miten yrityksen erilaiset varsinaisen tuotannon ulkopuoliset tukitoiminnot hoidetaan, esim. ulkoistettu kirjanpito, huollot ja korjaukset, puhtaanapito, vartiointi, kuljetukset jne.

Tärkeimmät resurssit

-fyysiset voimavarat:

sijainti (suhteessa asiakkaisiin, toimittajiin ja henkilöstöön)

toimitilat (koko, ominaisuudet, omat vai vuokratut jne.)

koneet, kalusto ja työvälineet (uudet vai käytetyt, omat vai vuokratut jne.)

-taloudelliset resurssit

-tuotannontekijöiden hankinnat:

mitä materiaaleja, tavaroita ja palveluja yritys hankkii

työvoiman hankinta

mistä ja miten hankinnat tehdään

-tuotanto

miten yrityksen toiminta käytännössä tapahtuu

millainen on työnjako ja miten työtehtävät on organisoitu

millaiset ovat aukiolo- ja työaikajärjestelyt

millainen on alihankkijoiden ja yhteistyökumppaneiden osuus yrityksen tuotannossa

Jakelukanavat

-kuinka asiakas tulee tietoiseksi yrityksestä

-miten hoidetaan tuotteiden tai palveluiden myynti

-miten ne toimitetaan asiakkaiden saataville

-mitkä ovat kustannustehokkaimpia kanavia, mitkä kanavat toimivat parhaiten

Rahoitus

-voitto/ansaintatavoite

-hinnoittelu

-ulkopuolinen rahoitus ja sen tarve

Kustannukset

-yrityksen muuttuvat kulut

-kiinteät kulut

-yrityksen merkittävimmät kulut, pullonkaulakulut

Yrityksen talousprosessi

Jokaisen yrityksen toiminta on peruspiirteiltään samanlaista. Sitä voidaan kuvata oheisen talousprosessin kaaviokuvan avulla. Merkitse kaavioon oikeille kohdille sanat: *yritys, tuotannontekijämarkkinat, suoritemarkkinat, rahoitusmarkkinat, reaali prosessi, rahaprosessi, ostot, myynnit, kassastamaksut, kassaanmaksut, pääoman sijoitukset, pääoman palautukset, korot ja voitonjaot*

